

Početna Stranica > ... > Sudski Postupci > Građanski Predmeti > Sud Koje Države Je Nadležan? > Romania

Sud koje države je nadležan?

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Rumunjska

1 Moram li tužbu podnijeti redovnom građanskom sudu ili specijaliziranom sudu (npr. sudu za radne sporove)?

Osim redovnih sudova, u Rumunjskoj postoje specijalizirani odjeli ili vijeća za rješavanje sporova koji se odnose na određene stvari.

U skladu s odredbama članka 21. stavaka 2. i 3. Zakona br. 304/2004 o organizaciji pravosuđa Vrhovni kasacijski sud (*Înalta Curte de Casație și Justiție*) ima četiri odjela – građanski odjel I., građanski odjel II., kazneni odjel, odjel za upravne i porezne sporove, od kojih svaki ima vlastitu nadležnost. Vrhovni kasacijski sud ima vijeće za rješavanje žalbi u interesu zakona, vijeće za rješavanje određenih pravnih pitanja i peteročlano sudsko vijeće.

U skladu s odredbama članaka od 39. do 42. Zakona br. 304/2004 o organizaciji pravosuđa, žalbeni sudovi imaju specijalizirane odjele ili vijeća za građanske predmete, kaznene predmete, predmete koji se odnose na maloljetnike i obiteljske stvari, predmete koji se odnose na upravne i porezne sporove, predmete povezane s radnim sporovima i socijalnim osiguranjem, građanske predmete povezane s poslovanjem, nesolventnošću, nepoštenim tržišnim natjecanjem i drugim pitanjima te specijalizirana vijeća za predmete iz područja pomorskog i riječnog prava.

Specijalizirani sudovi posebne nadležnosti mogu se, prema potrebi, uspostaviti i za presuđivanje u prethodno navedenim stvarima.

Ovisno o prirodi i broju predmeta, unutar okružnih sudova mogu se osnovati specijalizirani odjeli ili vijeća. U okviru okružnih sudova mogu se organizirati i specijalizirani odjeli ili vijeća za maloljetnike i obitelji.

2 Ako je predmet u nadležnosti redovnih građanskih sudova (odnosno ako ti sudovi imaju odgovornost za takve predmete), kako doznati kojem sudu treba podnijeti tužbu?

Zakonom o parničnom postupku utvrđen je redovni postupak u građanskim predmetima. Njegove se odredbe primjenjuju i na druge stvari, osim ako je zakonima kojima su one uređene utvrđeno drukčije.

Člancima od 94. do 97. Zakona o parničnom postupku uređena je stvarna nadležnost građanskih sudova.

Kao prvostupanjski sudovi okružni sudovi rješavaju sljedeće predmete koji uključuju zahtjeve koji se (ne) mogu procijeniti u novčanoj vrijednosti:

- zahtjeve koji su, u skladu sa Zakonom o parničnom postupku u nadležnosti suda za skrbništvo i obiteljske predmete;
- zahtjeve koji se odnose na upis u registre građanskog statusa;
- zahtjeve koji se odnose na upravljanje višekaticama / stanovima / prostorima koji su u isključivom vlasništvu više osoba i na pravne odnose koje su udruženja vlasnika stanova uspostavila s drugim fizičkim

- i pravnim osobama;
- zahtjeve za iseljenje;
- zahtjeve koji se odnose na zajedničke zidove i jarke, udaljenost između zgrada i nasada, pravo prolaska, služnosti, druga ograničenja koja utječu na vlasnička prava;
- zahtjeve koji se odnose na promjene granica i označivanje granica;
- zahtjeve za zaštitu imovine;
- zahtjeve koji se odnose na obveze obavljanja ili neobavljanja radnji koje se ne mogu procijeniti u novčanoj vrijednosti;
- zahtjeve za sudsku raspodjelu, neovisno o predmetnoj vrijednosti;
- zahtjeve za sudsko proglašenje smrti osobe;
- zahtjeve koji se odnose na nasljedstvo, neovisno o predmetnoj vrijednosti;
- zahtjeve koji se odnose na stjecanje dosjelošću, neovisno o predmetnoj vrijednosti;
- zahtjeve koji se odnose na zemljište, osim onih koji su u skladu s posebnim zakonom u nadležnosti drugih sudova;
- druge zahtjeve koji se mogu procijeniti u novčanoj vrijednosti do iznosa od 200 000 RON i uključujući taj iznos, neovisno o svojstvu stranaka;

Okružni sudovi odlučuju o žalbama na odluke nadležnih javnih tijela i drugih nadležnih tijela. Okružni sudovi odlučuju i o drugim zahtjevima koji su u skladu sa zakonom u njihovoj nadležnosti.

Sudovi posebne nadležnosti odlučuju:

- kao prvostupanjski sud, o svim zahtjevima koji u skladu sa zakonom nisu u nadležnosti drugih sudova;
- kao žalbeni sud, o žalbama na presude koje su donijeli suci prvostupanjskih sudova
- kao revizijski sud, o zahtjevima za preispitivanje presuda koje su donijeli okružni sudovi, koje, u skladu sa zakonom, nisu predmet žalbe i u bilo kojem drugom slučaju izričito predviđenom zakonom
- o bilo kojim zahtjevima koji su u skladu sa zakonom u njihovoj nadležnosti.

Žalbeni sudovi odlučuju:

- kao prvostupanjski sud, o zahtjevima koji se odnose na upravne i porezne sporove;
- kao žalbeni sud, o žalbama na presude koje su donijeli prvostupanjski sudovi posebne nadležnosti
- kao revizijski sud, o zahtjevima za preispitivanje presuda koje su donijeli sudovi posebne nadležnosti u žalbenom postupku ili protiv presuda koje su u prvom stupnju donijeli sudovi koje, u skladu sa zakonom, nisu predmet žalbe, i u bilo kojem drugom slučaju izričito predviđenom zakonom
- o bilo kojim zahtjevima koji su u skladu sa zakonom u njihovoj nadležnosti.

Vrhovni kasacijski sud odlučuje o:

- žalbama na presude žalbenih sudova i druge presude u slučajevima predviđenima zakonom;
- revizijama u interesu zakona;
- zahtjevima koji se odnose na odgovore na prethodna pitanja za obrazloženje određenih pravnih stvari;
- o bilo kojim zahtjevima koji su u skladu sa zakonom u njegovoj nadležnosti.

2.1 Postoji li razlika između nižih i viših redovnih građanskih sudova (npr. okružnih sudova kao nižih sudova i regionalnih sudova kao viših sudova), a ako postoji, koji je sud nadležan za moj predmet?

Rumunjski građanski pravosudni sustav razlikuje niže i više sudove pri čemu se nadležnost povezuje s predmetom koji se utvrđuje među sudovima različitih razina u skladu s funkcionalnim (vrsta dužnosti) i postupovnim kriterijima (vrijednost, predmet ili vrsta spora).

Zakon o parničnom postupku unio je promjene u pogledu nadležnosti te su sudovi posebne nadležnosti postali sudovi s punom nadležnošću u odlučivanju o meritumu predmeta u prvom stupnju. Nadležnost okružnih sudova uključuje odlučivanje o malim i/ili manje složenim tužbenim zahtjevima koji su vrlo česti u praksi.

Žalbeni sudovi nadležni su uglavnom za odlučivanje o žalbama, dok je Vrhovni kasacijski sud redovni revizijski sud koji osigurava jedinstveno tumačenje i primjenu prava na nacionalnoj razini.

2.2 Mjesna nadležnost (je li sud u gradu A ili gradu B nadležan za moj predmet?)

2.2.1 Osnovno pravilo mjesne nadležnosti

Pravila o mjesnoj nadležnosti rumunjskog građanskog pravosudnog sustava utvrđena su u članku 107. i dalje Zakona o parničnom postupku.

U skladu s općim pravilom, zahtjev se podnosi sudu u mjestu prebivališta ili sjedišta tuženika.

2.2.2 Iznimke u odnosu na osnovno pravilo

Postoje posebna pravila o mjesnoj nadležnosti, primjerice:

- ako tuženikovo prebivalište/sjedište nije poznato, zahtjev se podnosi sudu u mjestu tuženikova boravišta / ureda predstavništva i, ako ono nije poznato, sudu u mjestu prebivališta / sjedišta / boravišta / ureda predstavništva tužitelja
- zahtjev protiv pravne osobe uređene privatnim pravom može se podnijeti i sudu u mjestu jedne od njezinih podružnica bez pravne osobnosti;
- zahtjev protiv udruženja, društva ili drugog subjekta bez pravne osobnosti može se podnijeti sudu koji je nadležan za osobu kojoj je, na temelju suglasnosti njegovih članova, povjereno rukovođenje ili upravljanje tim udruženjem, društvom ili drugim subjektom; ako takva osoba ne postoji, zahtjev se može podnijeti sudu u čijoj su nadležnosti članovi predmetnog subjekta;
- zahtjev protiv države, središnjih ili lokalnih tijela i institucija te drugih pravnih osoba uređenih javnim pravom može se podnijeti sudu u mjestu prebivališta/sjedišta tužitelja ili sudu u mjestu tuženikova sjedišta.

2.2.2.1 Kada mogu odabrati između suda u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila) i drugog suda?

Rumunjskim Zakonom o parničnom postupku predviđena su pravila alternativne nadležnosti (članci od 113. do 115.). Stoga, sljedeći sudovi isto tako imaju mjesnu nadležnost:

- sud u mjestu prebivališta tužitelja (zahtjevi za utvrđivanje roditeljstva);
- sud u mjestu prebivališta tužitelja/vjerovnika (obveza uzdržavanja)
- sud u mjestu izvršenja ugovorne obveze;
- sud u mjestu gdje se nalazi nekretnina (zakupi, upis zemljišta u registar /obrazloženje / ispravak);
- sud u mjestu polazišta / odredišta (ugovori o prijevozu);
- sud u mjestu izvršenja plaćanja (mjenice, čekovi, zadužnice ili drugi instrumenti osiguranja);
- sud u mjestu prebivališta potrošača (naknada štete potrošaču za ugovore sklopljene sa stručnjacima);
- sud u mjestu počinjenja protupravne radnje ili u mjestu nastanka štete za zahtjeve koji se odnose na obveze proizišle iz takvih djela.

Ako tuženik redovito obavlja poslovne odnosno poljoprivredne, trgovačke, industrijske ili slične djelatnosti izvan mjesta prebivališta, zahtjev se može podnijeti i sudu u mjestu obavljanja djelatnosti ako se odnosi na novčane obveze koje su ondje nastale ili se ondje trebaju izvršiti.

Kad je riječ o osiguranju, zahtjev za naknadu štete može se podnijeti i sudu u mjestu prebivališta ili sjedišta osiguranika, mjestu gdje se nalazi osigurana imovina ili mjestu gdje je nastao osigurani rizik.

Odabir nadležnosti na temelju sporazuma smatra se ništavnim i nevažećim ako je ta odluka donesena prije nego što je nastalo pravo na naknadu štete, dok u pogledu pitanja koja se odnose na obvezno osiguranje od građanskopravne odgovornosti oštećena treća strana može pokrenuti izravan postupak i pred sudom u mjestu njezina prebivališta/sjedišta.

Sud u mjestu prebivališta/boravišta zaštićene osobe odlučuje o mjesnoj nadležnosti u pogledu zahtjeva za zaštitu fizičkih osoba za koje je, u skladu sa Zakonom o parničnom postupku, nadležan sud za skrbništvo i obiteljska pitanja. U slučaju zahtjeva sudu za skrbništvo i obiteljska pitanja za odobrenje sklapanja određenih pravnih akata (u pogledu nekretnine), nadležan je sud u mjestu gdje se nalazi nekretnina. U tom slučaju, sud za skrbništvo i obiteljska pitanja koji je donio presudu dostavlja presliku presude sudu za skrbništvo i obiteljska pitanja u mjestu prebivališta / boravišta zaštićene osobe.

Zahtjev za razvod braka u nadležnosti je okružnog suda u mjestu gdje se nalazi posljednji zajednički dom bračnih drugova. Ako bračni drugovi nemaju zajednički dom ili ako ni jedan od njih više ne živi u mjestu za koje je nadležan okružni sud i u kojemu se nalazi njihov zajednički dom, nadležan je okružni sud u mjestu gdje se nalazi dom tuženika. Ako tuženik ne živi u Rumunjskoj, a rumunjski sudovi imaju međunarodnu nadležnost, nadležan je sud u mjestu gdje se nalazi tužitelj dom. Ako ni tužitelj ni tuženik ne žive u Rumunjskoj, stranke mogu zahtjev za razvod braka podnijeti bilo kojem okružnom sudu u Rumunjskoj. Ako takav dogovor ne postoji, zahtjev za razvod braka podnosi se Okružnom sudu petog okruga u Bukureštu (članak 915. Zakona o parničnom postupku).

Zahtjevi za rješavanje pojedinačnih radnih sporova podnose se sudu posebne nadležnosti u mjestu prebivališta/rada tužitelja (članak 269. Zakona br. 53/2003 – Zakon o radu).

2.2.2.2 Kada moram odabrati neki drugi sud, a ne onaj u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila)?

Pravila kojima se utvrđuje isključiva mjesna nadležnost navedena su u člancima od 117. do 121. Zakona o parničnom postupku. Stoga:

- zahtjevi koji se odnose na stvarna prava na nekretnini mogu se podnijeti samo sudu u mjestu gdje se nalazi nekretnina. Ako se nekretnina nalazi na području nadležnosti više sudova, zahtjev se podnosi sudu u mjestu prebivališta/boravišta tuženika, ako se nalazi na bilo kojem od tih područja nadležnosti ili, ako ne, bilo kojem sudu u mjestu gdje se nalazi nekretnina. Te se odredbe primjenjuju i na zahtjeve za posjedovanje, zahtjeve za označivanje granica, zahtjeve koji se odnose na ograničenja prava u pogledu nekretnina te zahtjeve za sudsku raspodjelu imovine ako nepodijeljeno suvlasništvo nije posljedica nasljeđivanja;
- u pitanjima nasljeđivanja, do razdvajanja nepodijeljenog suvlasništva isključivu nadležnost ima sud u mjestu posljednjeg prebivališta preminuloga kad je riječ o zahtjevima koji se odnose na:
 - valjanost ili provedbu oporučnih raspolaganja;
 - nasljeđivanje, povezane troškove i troškove koji se odnose na moguće međusobne tužbe nasljednika;
 - zahtjeve legatara/vjerovnika pokojnika protiv bilo kojeg nasljednika / izvršitelja oporuke
- u pogledu zahtjeva koji se odnosi na društva, do završetka postupka likvidacije / brisanja iz registra, isključivu nadležnost ima sud u mjestu sjedišta društva;
- sud posebne nadležnosti u mjestu sjedišta dužnika ima isključivu nadležnost za zahtjeve koji se odnose na nesolventnost / dogovore vjerovnika;
- zahtjevi koje je podnio stručnjak protiv potrošača mogu se podnijeti samo sudu u mjestu prebivališta potrošača.

2.2.2.3 Mogu li stranke same dodijeliti nadležnost sudu koji inače ne bi bio nadležan?

Kad je riječ o sporovima u tijeku, stranke se mogu dogovoriti pisanim putem ili putem usmenih iskaza pred sudom da o predmetima koji se odnose na imovinu i druga prava koja mogu imati trebaju odlučivati sudovi koji nemaju mjesnu nadležnost, osim ako imaju isključivu nadležnost. U sporovima koji se odnose na zaštitu prava potrošača i druge predmete utvrđene zakonom, stranke se o odabiru nadležnog suda mogu dogovoriti tek nakon što nastane pravo na naknadu štete, a svaki drukčiji dogovor smatra se ništavnim i nevažećim (članak 126. Zakona o parničnom postupku).

Pomoćni, dodatni i sporedni zahtjevi podnose se sudu koji je nadležan za glavni zahtjev, čak i ako su u stvarnoj ili mjesnoj nadležnosti drugog suda, osim za zahtjeve koji se odnose na nesolventnost ili dogovore vjerovnika. Te se odredbe primjenjuju i ako je nadležnost za glavni zahtjev utvrđena zakonom u korist specijaliziranog odjela ili vijeća. Ako sud ima isključivu nadležnost za jednu od stranaka, taj sud ima isključivu nadležnost za sve stranke (članak 123. Zakona o parničnom postupku).

Osim toga, u skladu s odredbama članka 124. Zakona o parničnom postupku, sud koji je nadležan za odlučivanje o glavnom zahtjevu odlučuje i o obrani i iznimkama, osim u zahtjevima koji su prethodna pitanja i u isključivoj su nadležnosti drugog suda, dok o postupovnim pitanjima odlučuje sud pred kojim su postavljena.

Pitanje opće nenadležnosti sudova mogu pokrenuti stranke ili sudac u bilo kojoj fazi postupka. Pitanje stvarne ili mjesne nenadležnosti koja se odnosi na javni poredak mora se postaviti na prvoj raspravi za koju su stranke uredno primile sudski poziv, dok pitanje nenadležnosti koja se odnosi na privatni poredak može postaviti samo tuženik putem obrane ili, ako obrana nije obvezna, najkasnije na prvoj raspravi za koju su stranke uredno primile

sudski poziv pred prvostupanjskim sudom. Ako se nenadležnost ne odnosi na javni poredak, stranka koja je podnijela zahtjev sudu koji nije nadležan neće moći zatražiti izjavu o nenadležnosti (članak 130. novog Zakona o parničnom postupku).

U građanskim sporovima s prekograničnim implikacijama, u stvarima koje se odnose na prava koja su slobodno dostupna strankama u skladu s rumunjskim pravom, ako su se stranke valjano dogovorile da je rumunjski sud nadležan odlučivati o trenutačnim ili mogućim sporovima u pogledu tih prava, samo su rumunjski sudovi nadležni za odlučivanje o tim stvarima. Osim ako je zakonom propisano drukčije, rumunjski sud pred koji je pozvan tuženik nadležan je za odlučivanje o zahtjevu ako se tuženik pojavi pred sudom i iznese obranu o meritumu predmeta, a da pritom ne uputi prigovor zbog nenadležnosti najkasnije do završetka faze istrage u predmetu pred prvostupanjskim sudom. U dvama prethodno navedenim slučajevima rumunjski sud kojem je upućen predmet može odbiti zahtjev ako je iz svih okolnosti predmeta razvidno da spor nema značajnu poveznicu s Rumunjskom (članak 1067. novog Zakona o parničnom postupku).

3 Ako je predmet u nadležnosti specijaliziranih sudova, kako doznati kojem se sudu moram obratiti?

Vidjeti odgovore na pitanja 1., 2., 2.1., 2.2., 2.2.2.1., 2.2.2.2.

■ Posljednji put ažurirano: 29/01/2026

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.